

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

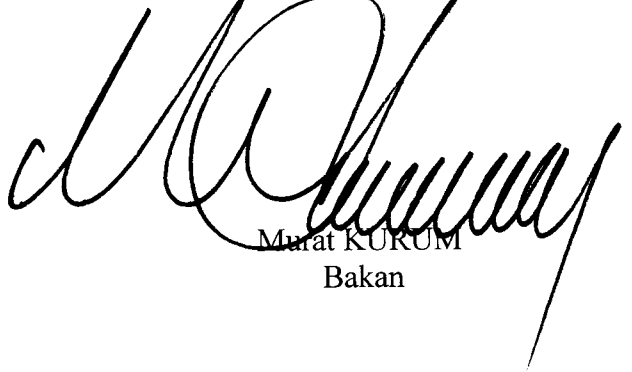
Sayı :30824082-610 - **13749864**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

07 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

BİNGÖL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK HÜLAKÜ'NÜN
TBMM 7/30118 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/30118

OK. B

SORULAR

TÜİK'in 2024 yılı verilerine göre Bingöl'deki ölümlerin %21,4'ü iyi ve kötü huylu tümörlerden kaynaklanmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının (%16,3) oldukça üzerindedir. Bingöl'deki tümör kaynaklı ölümlerin yüksekliği, sadece bireysel yaşam tarzı veya genetik faktörlerle açıklanamayacak kadar çarpıcıdır. Bu oranın çevresel kirlilik, hava ve su kalitesi, atık yönetimi gibi faktörlerle doğrudan ilişkili olabilme ihtimali yüksektir.

Bu bağlamda;

- 1- Bingöl'de hava kalitesi ölçümleri ne sıklıkla yapılmaktadır?
- 2- Endüstriyel atıkların doğaya bırakılmasıyla ilgili Bingöl'de Bakanlıkça yapılan denetim sayısı kaçtır?
- 3- Bingöl genelinde yer altı ve yüzey sularının kirlilik oranları nedir?
- 4- Yerleşim yerlerine yakın madencilik veya endüstriyel faaliyet gösteren firmalar hangileridir?
- 5- Bingöl genelinde madencilik ve endüstriyel faaliyetlerin neden olduğu hava, su ve çevre kirliliğini tespit etmek üzere hangi çalışmalar yapılmıştır.?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında 35 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile başlamış olup, şu an itibariyle 383 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile tüm illerimizde saatlik ortalamalar şeklinde 7/24 izlenmekte ve talep edilen tüm bilgiler www.havaizleme.gov.tr web adresi ile Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Bingöl İli'nde Bakanlığımız Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı 1 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmakta olup, istasyonlarımızda, enerji kesintileri, deprem, iklim koşulları vb. ekstrem hususlar dışında sürekli veri akışı sağlanmakta ve saatlik ortalamalar şeklinde istasyonlardan elde edilen veriler www.havaizleme.gov.tr web adresi ile Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden ücretsiz olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bakanlığımızca kirletici kaynakların kontrol altına alınarak alıcı ortam iyileştirilmesi amacıyla alıcı ortamda ve kirletici kaynaklardaki izlemeler ve denetimler titizlikle devam etmektedir. Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m3/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız Sürekli İzleme Merkezi (SİM) veri tabanına aktarılmaktadır. SİM

üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılmaktadır. Bingöl'de toplam 1 adet Sürekli Atıksu İzleme Sistemi (SAİS) bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Çevre Kanunu'nun 11. maddesi "Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarının alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını Yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler" hükmü yer almakta olup 2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanılarak çıkartılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY)'nde atıksuların boşaltım ilkeleri ve boşaltım izni esasları, atıksu altyapı tesisleri ile ilgili esaslar ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esasları düzenlenmiş olup, Yönetmelik ekinde belirlenen 16 sektör ve alt sektörler için alıcı ortam deşarj standartları belirlenmiştir.

Alıcı ortam kalitesinin korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirler alınarak SKKY'de belirtilen deşarj standartlarına uyum sağlanması şarttır. Bölgede yer alan ve alıcı ortama atıksu deşarj eden tüm sanayi kuruluşları çevre izni almakla yükümlü olup ilgili sektör tablolarında yer alan deşarj standartlarına göre SKKY'nin ilgili hükümleri çerçevesinde izlenmektedir. İlgili sektör tablolarında yer alan deşarj standartlarından bir veya birkaçında SKKY'de belirlenen sınır değerlerin aşılması durumunda ise idari yaptırım uygulanmaktadır.

Çevre Denetimi Yönetmeliği çerçevesinde tesis veya faaliyetlerin 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunu kontrol etmek için gerçekleştirilen çevre denetimleri; kapsamına göre konu bazlı veya birleşik olmak üzere planlı ya da denetim planına bağlı olmaksızın kaza ya da olay gibi durumlarda veya gerek görüldüğü hallerde yapılmaktadır.

Bu doğrultuda, Bingöl İli'nde endüstriyel kaynaklı atık konulu 01.01.2022 tarihinden günümüze kadar toplam 31 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kalitesinin korunması amacıyla ülke çapında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden çıkarılan mevzuat kapsamında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve çevre kirliliğe sebebiyet verenlere 2872 sayılı Çevre Kanunu ilgili maddelerince idari yaptırım uygulanmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıkları'na suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlığımızca Bingöl ilinde e-denetim sistemi verilerine göre 01.01.2022 tarihinden itibaren madencilik sektörüne yönelik gerçekleşen 43 adet çevre denetimi sonucunda 1 adet uygunsuzluğa 193.522,00 TL idari para cezası, diğer endüstriyel faaliyetlere yönelik 271 adet çevre denetimi sonucunda 13 adet uygunsuzluğa 1.819.519,3 TL idari yaptırım uygulanmıştır.